

ՀաՄաՏեղ ծրագիր

ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ՀՀ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքով եւ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված թափանցիկության, հանրային հաշվետվողականության եւ մասնակցության ապահովման պարտավորությունների դիտարկման (մոնիտորինգի)

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԶԵԿՈՒՅՑ

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ

Հունիս - 2016

«Հանրային մասնակցություն տեղական ինքնակառավարմանը»՝
ՀաՄաՏեղ ծրագիր

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ

ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ՀՀ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքով եւ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված թափանցիկության, հանրային հաշվետվողականության եւ մասնակցության ապահովման պարտավորությունների դիտարկման (մոնիտորինգի)

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՁԵԿՈՒՅՑ

Ծրագրի մասին

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը Համայնքների ֆինանսիստների միավորման եւ ԱՄՆ ՄԶԳ դրամաշնորհային աջակցությամբ իրականացվող «Հանրային մասնակցություն տեղական ինքնակառավարմանը» (ՀաՄաՏեղ) ծրագրի շրջանակներում 2016-2019 թվականներին իրականացնում է ՀՀ բոլոր տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից մի քանի օրենքներով նախատեսված պարտադիր գործառույթների դիտարկում-հսկողություն, իսկ արդյունքների մասին պարբերաբար իրազեկում է հանրությանը եւ ուսումնասիրվող համայնքներին՝ մարզային համաժողովների ձեւաչափով եւ անվանական նամակագրությամբ:

ՀաՄաՏեղ ծրագիրն իրականացվում է Համայնքների ֆինանսիստների միավորման (ՀՖՄ) կողմից՝ Տեղեկատվական համակարգերի զարգացման եւ վերապատրաստման կենտրոնի (ՏՀԶԿԿ), Երեւանի մամուլի ակումբի (ԵՄԱ), Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի (ԺԱԱ), Եվրասիա համագործակցություն հիմնադրամի (ԵՀՀ), Հետազոտական ռեսուրսների կովկասյան կենտրոնի (ՀՌԿԿ) հետ համատեղ: Ծրագրի նպատակն է խթանել հանրային մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը, կառավարման ապակենտրոնացմանը, առավել թափանցիկ եւ հաշվետու տեղական ինքնակառավարում ունենալուն:

Ծրագիրը ժամկետները. 2014-2019 թվականներ:

Դիտարկման մասին

Դիտարկման (մոնիտորինգի) հիմնական խնդիրները հետևյալն են.

1. ՏԻՄ կողմից ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքի¹ 9-րդ հոդվածով նախատեսված՝ անձանց տեղեկությունների հարցումներին պատասխանելու պրակտիկայի օրինականության ճշտումը. արդյոք օրենքով սահմանված ժամկետներում եւ կարգով են տեղական ինքնակառավարման մարմինները պատասխանում անձանց տեղեկության հարցումներին:
2. ՏԻՄ կողմից ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքի 7-րդ հոդվածով նախատեսված տեղեկությունների պաշարի պրակտիկ տրամադրումը հանրությանը. **Ինչպե՞ս, ի՞նչ ծավալով է դա արվում:** (ՏԻՄ-երի կողմից հանրության համար իրականացվող (իրականացման ենթակա) ծրագրերի, աշխատանքների եւ ծառայությունների մասին, այդ թվում նաեւ համայնքի զարգացման քառամյա ծրագրի մասին, համայնքի բյուջեի մասին, ՏԻՄ-երին հղվելիք գրավոր հարցումների ձևերը եւ դրանք լրացնելու վերաբերյալ խորհրդատվական ցուցումները, համայնքի պաշտոնատար անձանց անունները, ազգանունները, կրթությունը, մասնագիտությունը, պաշտոնը, աշխատանքի վայրի հեռախոսային համարները, էլեկտրոնային փոստի հասցեները, համայնքի աշխատակազմում աշխատանքի ընդունման կարգը եւ թափուր աշխատատեղերը, շրջակա միջավայրի վրա համայնքապետարանի ներգործությունը, համայնքում հասարակական միջոցառումների ծրագրերը, համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամների մոտ քաղաքացիների ընդունելության կարգը, օրը, ժամը եւ վայրը, եւ այլն):
3. ՏԻՄ կողմից ՀՀ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքով² սահմանված՝ թափանցիկության, հաշվետվողականության եւ հանրային մասնակցության պարտավորությունների կատարման ծավալը եւ որակը (Ավագանու նստավայրի գոյություն, ավագանու նիստերի մասին նախնական իրազեկում հանրությանը, ավագանու նիստերի բաց եւ մատչելի լինելու հանգամանքը, հանրային լուսման անցկացման կարգի գոյությունը եւ պրակտիկան, համայնքապետի խորհրդակցական մարմնի ստեղծման կարգը եւ պրակտիկան, քաղաքացիների նախաձեռնությամբ ավագանու որոշման նախագծի առաջխաղացման կարգը, պրակտիկան, եւ այլն):

Դիտարկման ածանցյալ խնդիրը հետևյալն է

4. Համայնքապետերից ստանալ օրենքով սահմանված գաղտնիք չհանդիսացող տեղեկություններ, համակարգել դրանք, հրապարակել դրանք www.publicdata.am կայքում եւ մասնակիորեն ենթարկել համեմատական վերլուծության (համայնքների բյուջեները, հաստիքացուցակները, համայնքի ղեկավարի ընդունած որոշումները, համայնքապետական հինարկների մասին տեղեկությունները, համայնքի բնակիչներին մատուցվող ծառայությունների ցանկը, վճարների չափերը, սակագները եւ այլն):

¹ «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենք՝ <http://parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1390&lang=arm>

² «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենք՝ <http://parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1305&lang=arm>

Կատարված աշխատանքի մասին

Այս դիտարկման շրջանակներում Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը մարզ առ մարզ տեղեկության համանման մեկական հարցում է հղել ՀՀ բոլոր համայնքապետերին, խնդրելով ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքին համապատասխան կարգով տրամադրել համայնքների ղեկավարների մոտ տնօրինվող մի շարք տեղեկություններ, որոնք վերաբերվում են ՏԻՄ գործառույթներին եւ որեւէ օրենքով սահմանված գաղտնիք չեն պարունակում: Այդ հարցմամբ խնդրվել է տրամադրել այնպիսի տեղեկություններ (կամ՝ հրապարակված լինելու դեպքում՝ նշել աղբյուրը), ինչպես օրինակ. համայնքի ավագանու 2014 եւ 2015 թվականների բոլոր որոշումները, համայնքի զարգացման քառամյա ծրագիրը (վերջինը, հաստատված համայնքի ավագանու կողմից), համայնքի 2014 թվականի բյուջեի կատարման տարեկան հաշվետվությունը, համայնքի 2015 թվականի ճշտված բյուջեն, 2014 եւ 2015 թվականների համայնքի ղեկավարի բոլոր որոշումները, համայնքի աշխատակազմի 2015 թվականի հաստատված հաստիքացուցակը, համայնքի ավագանու կողմից ընդունված՝ տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության վերաբերյալ օրենքով սահմանված թվով երեք կարգերը եւ այլն: Հարցման նմուշը ներկայացված է այս զեկույցի վերջում, **թիվ 1 հավելվածում**:

Հարցումները համայնքապետերին հղվել են թղթե նամակով եւ ծրարով, ուղարկվել են փոստատնից՝ ստացման մասին ծանուցագրով: Համայնքապետը կամ նրա ներկայացուցիչը հարցումը ստանալիս ստորագրել է ծանուցագրում, որը վերադարձել է ԺԱԱ, որպես ապացույց այն բանի, որ հարցումը պատշաճ կերպով հասել է հասցեատիրոջը:

Այս դիտարկումը համընկել է 2015-2016 թթ. ընթացքում Սյունիքի մարզի Տաթև, Տավուշի մարզի Դիլիջան եւ Լոռու մարզի Թումանյան փնջերի համայնքների խոշորացման գործընթացի հետ, սակայն հաշվի առնելով, որ համայնքները դեռ խոշորացված չեն եղել եւ մի շարք համայնքների ՏԻՄ-երի լիազորությունները դեռ դադարեցված չեն եղել, հարցումները հղվել են բոլոր համայնքների ղեկավարներին: Իսկ այս միջանկյալ եւ հետագա վերջնական զեկույցում ամփոփվել են եւ ամփոփվելու են պատասխանները, առանց հաշվի առնելու լուծարված համայնքների նախկին իշխանությունների արձագանքները:

Հարցումները հղվել են ԺԱԱ տիտղոսաթղթով, այս ծրագրի իրավախորհրդատու Արինա Մեծոյանի անունից: Հարցման նախաբանում համայնքապետերին բացատրվել է մեկնաբանվել է հարցման նպատակը, եւ՝ թե ինչպես են օգտագործվելու ստացվելիք տեղեկությունները: Հատուկ նշվել է, որ եթե հարցվող տեղեկությունները կամ դրանց մի մասը որեւէ տեղում համայնքապետն արդեն հրապարակել է, խնդրվում է այդ տեղեկությունները տրամադրելու փոխարեն ակումբին տրամադրել հրապարակման աղբյուրը՝ լիարժեք հղմամբ: Խնդրվել է տեղեկությունները, հնարավորության դեպքում, տրամադրել էլեկտրոնային տարբերակով՝ այն ուղարկելով իրավախորհրդատուի էլեկտրոնային հասցեով:

Հարցումները հղվել են հետևյալ ժամանակացույցով և քանակությամբ.

Աղյուսակ-1

	Մարզեր եւ մայրաքաղաք	Հարցումների թիվը (փակագծերում՝ խոշորացումից հետո համայնքների թիվն է)	Հարցումն ուղարկելու ամսաթիվը	Պատշաճ ստացված հարցումների թիվը	Համայնքապետերի կողմից չստացված եւ վերադարձված հարցումների թիվը
1	Արագածոտն	114	18.02.2016-19.02.2016	112	2
2	Արարատ	97	12.01.2016-16.01.2016	97	0
3	Արմավիր	97	30.12.2015-13.01-2016	97	0
4	Գեղարքունիք	92	18.02.2016-23.02.2016	92	0
5	Լոռի	113 (107)	21.03.2016-23.03.2016	112	1
6	Կոտայք	67	08.02.2016-09.02.2016	67	0
7	Շիրակ	119	21.03.2016-24.03.2016	116	3
8	Սյունիք	109 (102)	13.01.2016-18.01.2016	108	1
9	Վայոց Ձոր	44	14.01.2016-16.01.2016	44	0
10	Տավուշ	62 (56)	22.03.2016	62	0
11	Երեւան	1	21.03.2016	1	0
	Ընդամենը	915 (896)		908	7

Վերադարձված նամակներից պարզվել է, որ Արագածոտնի Հացաշեն համայնքի եւ Շիրակի Սպանդարյան համայնքի համայնքապետերը մահացած են, սակայն մարզպետարանների կայքերում դեռեւս նրանց անուններն են առկա: Նոր համայնքապետերի անուններով նոր հարցումներ են հղվել 2016 թվականի ապրիլ ամսին:

5 համայնքներից 4-ի նամակների վրա հայփոստը մակագրել է, որ հասցեները սխալ են կամ թերի, ինչը անհասկանալի է, որովհետեւ դրանք եղել են մարզի եւ գյուղի անվանումներով հասցեներ. Շիրակի մարզի Կարմրաքար եւ Գուսանագյուղ, Արագածոտնի մարզի Բերքառատ համայնքներ: Հայփոստի եւ համայնքապետերի հետ բանակցություններից հետո այս համայնքների ղեկավարներին հղվել են նոր հարցումներ 2016 թվականի ապրիլ ամսին: Սյունիքի Կարճեւան համայնքից «թերի հասցե» մակագրմամբ նամակը վերադարձել է, երկրորդ անգամ հարցում է հղվել 2016 թ. փետրվարի 18-ին, որը համայնքապետարանում ստացել են 2016 թ. փետրվարի 25-ին:

Լոռու մարզի Անտառամուտի համայնքապետարանից նամակը վերադարձել է Հայփոստի «Անտառամուտում համայնքի ղեկավարն է Արայիկ Գեւորգյանը» մակագրությամբ, այնինչ նամակն ուղարկվել էր Լոռու մարզպետարանի կայքում առկա՝ համայնքապետ Մարտուն Համբարձումյանի անուն-ազգանունով:

Աղյուսակ-2

	Համայնքը	Մարզը	Նամակի վերադարձի պատճառը	Նոր հարցման ուղարկելու ամսաթիվը
1	Հացաշեն	Արագածոտն	Մահացած համայնքապետ	29.04.2016
2	Սպանդարյան	Շիրակ	Մահացած համայնքապետ	29.04.2016
3	Կարմրաքար	Շիրակ	Սխալ հասցե՝ ըստ փոստի	29.04.2016
4	Գուսանազյուղ	Շիրակ	Թերի հասցե՝ ըստ փոստի	29.04.2016
5	Բերքառատ	Արագածոտն	Թերի հասցե՝ ըստ փոստի	29.04.2016
6	Կարճեան	Սյունիք	Թերի հասցե՝ ըստ փոստի	18.02.2016
7	Անտառամուտ	Լոռի	Համայնքի ղեկավարը այլ է՝ ըստ փոստի	29.04.2016

Անձանց տեղեկության հարցումներին արձագանքելու օրենքով սահմանված կարգը, որով համայնքների ղեկավարները պարտավոր են պատասխանել անձանցից ստացված տեղեկությունների հարցումներին

ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքի համաձայն, համայնքապետը տեղեկություն տնօրինող պաշտոնյա է, որը ծանրաբեռնված է անձանց տեղեկությունների հարցումներին պատասխանելու եւ հնարավորության դեպքում (երբ այդ տեղեկությունները իր մոտ տնօրինվում են եւ օրենքով սահմանված գաղտնիք չեն պարունակում) այդ տեղեկությունները տրամադրելու պարտականությամբ: (Հոդված՝ 3. «... տեղեկատվություն տնօրինող՝ տեղեկություններ ունեցող պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, պետական հիմնարկներ, բյուջեներից ֆինանսավորվող կազմակերպություններ, ինչպես նաև հանրային նշանակության կազմակերպություններ և դրանց պաշտոնատար անձինք...»)

Օրենքի 9-րդ հոդվածը սահմանում է, որ անձանց (օրենքով չի սահմանազատված՝ իրավաբանական, թե՛ ֆիզիկական, իսկ սա մեկնաբանվում է որպես իրավունք թե՛ ֆիզիկական, եւ թե՛ իրավաբանական անձանց համար) տեղեկության հարցումներին տեղեկություն տնօրինողները, այս դեպքում՝ **տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործադիր ղեկավարը՝ համայնքի ղեկավարը, պարտավոր է պատասխանել գրավոր հարցումը ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում**, անկախ այն հանգամանքից՝ տնօրինում է հարցվող տեղեկությունը, թե ոչ, եթե, իհարկե, գրավոր հարցումը կազմված է նույն օրենքով սահմանված կարգով: Նույն ինտերոդ հոդվածը սահմանում է նաեւ, որ, **եթե լրացուցիչ աշխատանք կա կատարելու տեղեկությունը տրամադրման նախապատրաստելու համար, ինչը հնարավոր չէ կատարել հնգօրյա ժամկետում, տեղեկություն տնօրինողը կարող է այն տրամադրել 30-օրյա ժամկետում, բայց պարտավոր է, այդ մասին հարցումն ստանալուց հետո հնգօրյա ժամկետում պատասխանով տեղեկացնել տեղեկություն որոնողին:** ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքը տես այս զեկույցին կից 2-րդ հավելվածում:

Համայնքապետերի արձագանքները այս փուլում (4 հուլիսի, 2016)

Ինչպես երևում է այս զեկույցի առաջին աղյուսակից, Սյունիքի, Վայոց Ձորի, Արարատի եւ Արմավիրի մարզերի համայնքներին հարցումները հղվել են առաջին փուլում՝ 2015 թ դեկտեմբերի 30-ից 2016 թ. հունվարի 18-ը ընկած ժամանակահատվածում: Արագածոտնի, Կոտայքի եւ Գեղարքունիքի մարզերի համայնքապետերին հարցումներն հղվել են 2016 թ. փետրվարի 8-23-ը: Շիրակի, Լոռու եւ Տավուշի մարզերի համայնքապետերին հարցումներն հղվել են 2016 թ. մարտի 21-24-ը, իսկ Երեւանի համայնքապետին հարցումն հղվել է 2016 թ. մարտի 21-ին:

Ըստ օրենքի, նաեւ հաշվի առնելով փոստային առաքման տեւողությունը (մինչեւ 5 օր) ՀՀ բոլոր համայնքապետերը պատասխանները պիտի ուղարկեին ԺԱԱ-ին ամենաուշը մինչեւ 2016 թվ., ապրիլի 5-ը ներառյալ, իսկ հաշվի առնելով ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով նախատեսված՝ տեղեկությունների տրամադրման լրացուցիչ ժամանակ հատկացնելու նորմը՝ մինչեւ 30 օր, այսինքն ամենաուշը բոլոր համայնքապետերը այս հարցումներին պիտի պատասխանեին մինչեւ ապրիլի 30-ը: Չնայալ օրենքի հստակ պահանջին, բոլոր համայնքապետերը ուշացրել են պատասխանն ուղարկելու հնգօրյա ժամկետը, իսկ գրեթե բոլորը՝ առավելագույն 30-օրյա ժամկետը: Մի քանի համայնքապետարաններից հարցումն ստանալու օրը կամ հաջորդ օրը զանգել են Ակումբ՝ իրավախորհրդատուից պարզել են տեղեկության հարցման հանգամանքները եւ մանրամասները, տեղեկացրել են, որ պատրաստ են պատասխանել եւ տրամադրել հարցված տեղեկությունները (Եղեգնաձոր, Վայք եւ այլն): Մասնավորաբար, եղել հետեւյալ ուշագրավ արձագանքները.

Արարատի մարզ.

1. 2016 թ. հունվարի 30-ին Արարատի մարզի Արգավանդ համայնքից ստացվել է գրավոր պատասխան, որում ասվում է. «Աշխատանքի ծանրաբեռնվածության պատճառով մենք չենք կարող Ձեզ տեղեկատվություն տրամադրել, ուստի խնդրում ենք Ձեզ հուզող բոլոր հարցերի պատասխանները ստանալ վերոհիշյալ կայքից»: Սակայն նամակում կայքի հասցեն կամ հղումը չեն նշել:
2. Նորաշեն համայնքի ղեկավարը զանգահարել է ակումբ ճշտելու, թե ինչու՞ են հարցում ուղարկել իրենց, չնայած հարցման նախաբանում մի քանի պարբերություններով պատշաճ բացատրվում է հարցման նպատակը: Խոսելով իրավախորհրդատուի հետ, հայտնել է, որ ինքը 10 տարի որպես դատախազ է աշխատել, իրեն դուր չի գալիս, որ հարցում է հղել ակումբը իրեն, տեղեկացրել է, որ, չնայած օրենքով պարտավոր է պատասխանել հարցմանը, ինքը նպատակահարմար չի գտնում պատասխանել հարցմանը, խիստ զայրացած հաղորդել է, որ եթե ինքն էլ Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբով զբաղվի, «...ակումբի համար լավ չի լինի»:
3. Նարեկ համայնքի ղեկավարը պաշտոնապես հայտարարել է, իրենից ոչ մեկի իրավունք չունի տեղեկություններ պահանջելու:
4. Այգավան համայնքի ղեկավարը զարմացել է, թե մենք ի՞նչ գործ ունենք այդ տեղեկությունների հետ, որ պահանջում ենք, իրավախորհրդատուի բացատրելուց հետո պատասխանել է, որ կայքի հղում կանի մինչ ապրիլ ամսվա վերջ, պատասխանել է

ապրիլի 27-ին հղում կատարելով Արարատի մարզպետարանի կայքի ընդհանրական հասցեն:

Արմավիրի մարզ.

1. Գեղակերտի համայնքապետը 2016 թվականի հունվարի 25-ին պատասխան գրություն է ուղարկել, ըստ որի, ակումբը հարցված տեղեկությունները կարող է ստանալ համապատասխան կայքից, սակայն չի նշել կայքը կամ որեւէ այլ հղում: Կայքի հասցեն ճշտելու եւ այլ հարցերի պատասխանները ստանալու համար ԺԱԱ իրավախորհրդատուն զանգել է համայնքապետին, ով մերժել է տեղեկության հարցմանը պատասխանել, ասելով, որ պարտավոր չեն այդ անել: Երբ մի քանի հեռախոսազրուցների ընթացքում բացատրվել է «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի մի շարք դրույթները, համայնքապետը խոստացել է խորհրդակցել իրենց իրավաբանի հետ, ապա պատասխանել: Սակայն 2016 թ. մայիսի 1-ի դրությամբ դեռ պատասխան չկար:
2. Այգեշատ համայնքի ղեկավարը, ընդունել է, որ չի պատասխանել հարցմանը, ապա ասել, որ դեռ կմտածի՝ պատասխանի թե ոչ:
3. Արագածի համայնքի ղեկավարը պատասխանել է, «...ցուրտը տվել, տարել է ամեն ինչ, ժամանակ չունեմ հարցմանը պատասխանելու»:
4. Երվանդաշատ համայնքի ղեկավարը պատասխանել է, որ մարզպետարանի կայքում կան հարցման պատասխանները, որ ինքն էլ այս հարցմանը չի պատասխանի:
5. Մրգաստան համայնքի ղեկավարը ասել է, որ նամակը չեն ստացել, տեղեկատվությունն էլ չի ցանկանում տրամադրել, այնինչ ըստ հայփոստի հետադարձ ծանուցագրի վրա առկա ամսաթվի եւ ստորագրության նամակը գյուղապետարան է հասել 2016 թ-ի հունվարի 12-ին:

Արագածոտնի մարզ

1. Եղնիկ համայնքի ղեկավարն ասել է, որ Ղարաբաղից նոր է վերադարձել, հարցմանը չեն պատասխանելու «...ուզում եք՝ դիմեք դատարան»:
2. Բյուրական համայնքի ղեկավարի տեղակալն էլ ասել է, www.byurakan.com.am կայքից գտեք ձեր հարման պատասխանները, «...կայքից բացի ուրիշ տեղեկատվություն չեմ տրամադրելու ուզում եք դիմեք դատարան, ուզում եք եկեք մեր մոտ ստացեք ձեր հարցման պատասխանը»:

Վայոց Ձոր

1. Վայքի համայնքապետը պարտաճանաչ պարտավորվել է տրամադրել հարցումը, իրավախորհրդատուին է զանգել 2 անգամ, ճշտումներ կատարելու համար, ապա տրամադրել է հարցված տեղեկությունները:
2. Եղեգնաձորի համայնքապետարանի աշխատակազմի քարտուղարը արձագանքել է մեկ օրում, եւ 5-օրյա ժամկետում ուղարկել է հարցված տեղեկությունները:

Սյունիք

1. Աղվանի համայնքի ղեկավարը մարտի 18-ի հեռախոսազրույցի ժամանակ բացատրել է ակումբի իրավախորհրդատուին, թե «...եւ ոչ մեկին ոչինչ պարտավոր չեմ տրամադրելու այս տեղեկությունները ...»: Իսկ 2016 թ. ապրիլի 10-ին ակումբ է ուղարկել հարցված բոլոր տեղեկությունները:

Համայնքների ղեկավարների հետ հեռախոսային զրույցների մասին

Հարցումներին եղած արձագանքները եւ պատասխանները հսկվել է ուշադրությամբ, եւ հարցումներին չպատասխանած համայնքապետերին, իսկ նրանց բացակայության դեպքում՝ համայնքապետարանի մեկ այլ աշխատակցի, ԺԱԱ իրավաբանը հեռախոսային զանգով հիշեցրել է իրենց հասած հարցման մասին, տեղեկացրել է ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված պատասխանի կարգն ու ժամկետները, ապա խնդրել է հնարավորինս արագ արձագանքել հարցմանը: Բոլոր դեպքերում ԺԱԱ իրավաբանը եւ այս դիտարկման մասնագետը հեռախոսային խորհրդատվություն են իրականացրել համայնքապետերին կամ նրանց ներկայացուցիչներին այն մասին, ինչու եւ ինչպես է հարկավոր պատասխանել հարցումներին, նրանց համար լրացուցիչ մեկնաբանվել են ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքի համապատասխան դրույթները:

2016 թ. մարտ-մայիս ամիսներին համայնքների ղեկավարներին է զանգահարել ԺԱԱ իրավախորհրդատուն, տեղեկանալու համար, թե ինչու չեն պատասխանում տեղեկատվության հարցմանը եւ չեն տրամադրել հարցված տեղեկությունները: Համայնքների ղեկավարների մոտ 70 տոկոսը զարմացել են այս զանգերից, հարցրել են՝ «ինչ հարցում է եղել, ինչ բովանդակությամբ»: Գրեթե բոլոր հեռախոսազրույցների արդյունքում համայնքի ղեկավարները հայտնել են, որ պատրաստ են տրամադրել հարցվող տեղեկությունները, խոստացել են այդ անել 1-2 շաբաթվա ընթացքում: Եղել են դեպքեր, երբ խնդրել են համայնքի էլեկտրոնային հասցեին կրկին ուղարկել հարցումները (Սյունիքի մարզի Սրաշեն համայնք, Լոռու մարզի Սպիտակ համայնք եւ այլն):

Գեղարքունիքի մարզի Ծափաթաղ համայնքի ղեկավարի հետ մի քանի հեռախոսազրույց է տեղի ունեցել, բայց համայնքի ղեկավարը ձգտել է հարցմանը չպատասխանել, բացատրելով, թե «... համայնքապետարանում երկու աշխատող ենք, բոլորը Արցախ են գնացել, մեր եւ ձեր անվտանգությունն են ապահովում, իսկ դուք հարցումներ ենք ուղարկում»: Իրավախորհրդատուն բացատրել է, որ ըստ հայփոստի հետադարձ ծանուցագրի, որի վրա համայնքապետի ստորագրությունն է, իրենք հարցումը մարտի սկզբին են ստացել, իսկ Արցախում իրադրությունը սրվել է 2016 թվականի ապրիլի 2-ից, համայնքի ղեկավարը արձագանքել է «... եթե բացեք քարտեզը կտեսնեք, որ մենք սահմանամերձ համայնք ենք», փորձելով համայնքաի աշխարհագրական դիրքը օրենքով սահմանված սեփական պարտականությունը չկատարելու համար արտոնություն սահմանել: Ապա համայնքի ղեկավարը հայտնել է, որ ինքը համակարգչից օգտվել չի կարող եւ «...դրա համար մարդուն չեն կախում, տեղեկությունները պատճենահանելու համար աշխատող չկա», առաջարկել է, որ ակումբն աշխատակից ուղարկի, ակումբի կողմից հարցված տեղեկությունները պատճենահանելու համար: Նաեւ ասել է. «... Եթե գիտենամ դատի չեք տա, էլի չեմ ուղարկի, գժվեցրել եք ձեր դատերով, հո կրակը չընկա՞նք»: Հունիսի 4-ի դրությամբ տեղեկությունները չի տրամադրել դեռ:

Միջանկյալ զեկույցների ներկայացում մարզերում

Այս մոնիտորինգի միջանկյալ զեկույցները մարզերում համայնքապետերին եւ մարզպետարանի համապատասխան պաշտոնյաներին, ինչպես նաեւ մարզկենտրոններում գործող ՁԼՄ-ներին եւ հասարակական կազմակերպություններին ներկայացնելու համար Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը նամակներ է հղել մարզպետներին, բացատրելով այս միջանկյալ զեկույցների՝ համայնքապետերին ներկայացնելու անհրաժեշտությունը եւ կարիքը, խնդրելով աջակցել դահլիճի կամ սրահի տրամադրմամբ, նաեւ՝ հրավիրելով մասնակցել զեկույցի ներկայացմանը: Նախնական համաձայնություններից հետո բոլոր 10 մարզային կենտրոններում կազմակերպվել են զեկույցի ներկայացումներ եւ քննարկումներ, որոնց հրավիրվել են համայնքապետերը եւ մարզպետարանի տեղական ինքնակառավարման հարցերով զբաղվող պաշտոնյաները: Համայնքապետերի հետաքրքրությունը տարբեր մարզերում տարբեր մակարդակի վրա է եղել, ինչը ներկայացվում է ստորեւ:

Աղյուսակ-3

	Մարզեր եւ մայրաքաղաք Հանրային քննարկման վայր	Հրավիրված համայնքա- պետերի թիվը	Միջանկյալ զեկույցի հանրային ներկայաց- ման օրը	Քննարկմանը մասնակցած համայնքա- պետերի կամ ներկայացու- ցիչների թիվը	Քննարկմանը մասնակցած այլ անձանց թիվը
1	Արագածոտն, Աշտարակի քաղաքապետարանի դահլիճ	114	05.05.2016	11	4
2	Արարատ, Արտաշատ, Արարատի մարզպետարանի դահլիճ	97	02.05.2016	12	6
3	Արմավիր, Արմավիրի մարզպետարանի դահլիճ	97	03.05.2016 03.06.2016	3 2	5 8
4	Գեղարքունիք, Գավառի Երիտասարդական կենտրոն	92	10.05.2016	8	7
5	Լոռի/Վանաձոր, Լոռու մարզպետարանի դահլիճ	107	07.06.2016	15	7
6	Կոտայք, Հրազդան, Կոտայքի մարզպետարանի դահլիճ	67	06.06.2016	17	5
7	Շիրակ, Գյումրի, թիվ 7 դպրոցի դահլիճ	119	23.05.2016	38	12
8	Սյունիք, Կապան, Սյունիքի մարզպետարանի դահլիճ	102	22.04.2016	51	9
9	Վայոց Ձոր, Եղեգնաձոր, Վայոց Ձորի մարզպետարանի դահլիճ	44	21.04.2016	40	8
10	Տավուշ, Իջևան, Տավուշի մարզպետարանի դահլիճ	56	12.05.2016	10	7
11	Երևան, Կոնգերս Հյուրանոց	12 ³	08.06.2016	6	13
	Ընդամենը	917		213	91

³ Երևան, Արարատի, Արմավիրի, Կոտայքի մարզերի քաղաքային համայնքների համայնքապետեր

Ստացված պատասխանների որակական և քանակական ցուցանիշների մասին

4-րդ աղյուսակում ներկայացված են ուղարկված հարցումներին ստացված փաստացի գրավոր (այդ թվում էլեկտրոնային պատասխանները) պատասխանների քանակական և որակական ցուցանիշները 2016թ. հունիսի 4-ի դրությամբ: Էլեկտրոնային պատասխանները բոլոր պատասխաններում մոտ 90 տոկոս է:

Այս զեկույցում «**լիարժեք պատասխան**» է համարվում այն պատասխանը, որում ներկայացվել են բոլոր հարցված տեղեկությունները կամ պատշաճ հղումներ և տրվել համացանցային այն աղբյուրներին, որոնցում հարցված տեղեկությունները առկա են: «**Պատշաճ հղում**» համարվում է այն հղումը, որտեղ մուտք գործելուց հետո լրացուցիչ որոնումների կարիք չկա: Այս զեկույցում «**թերի**» պատասխան համարվում է այն պատասխանը, որում հաղորդվել են հարցված ոչ բոլոր տեղեկությունները կամ տրամադրվել են ոչ պատշաճ հղումներ:

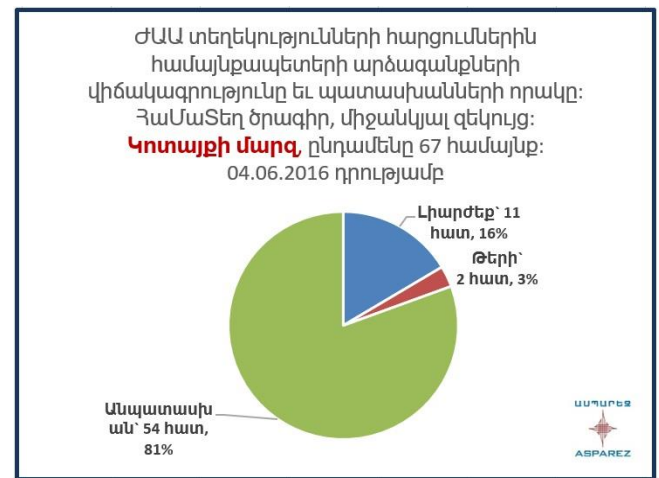
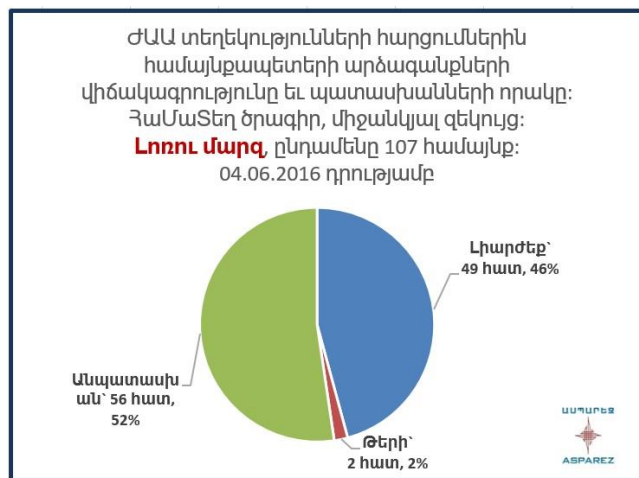
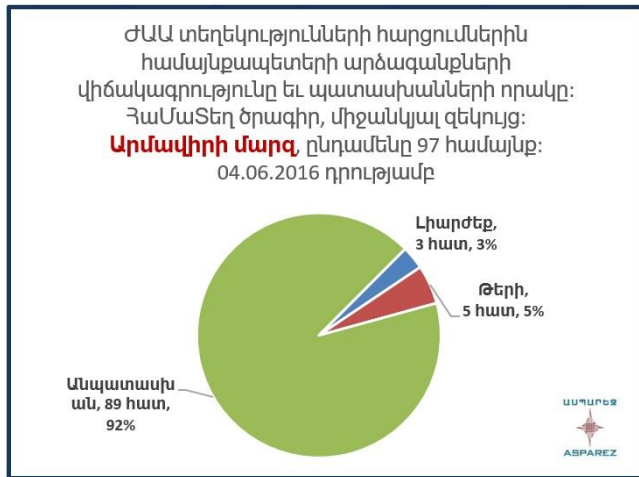
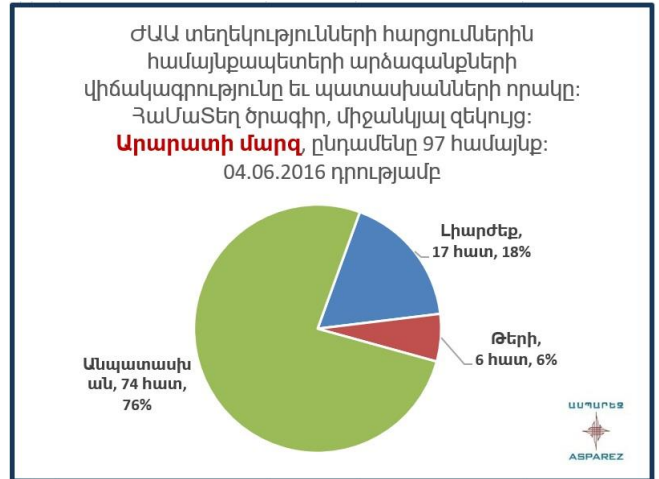
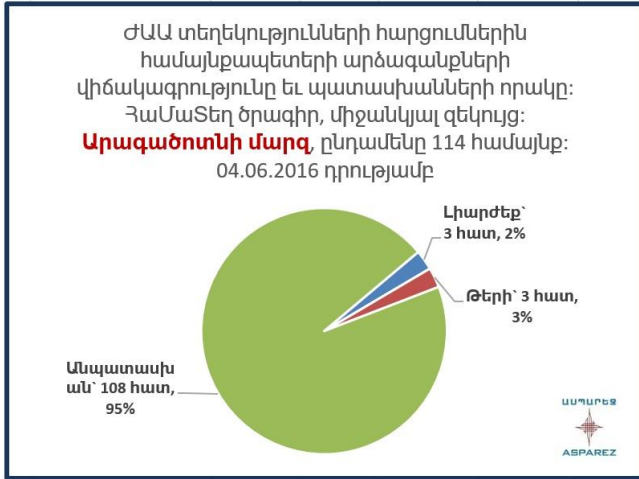
Աղյուսակ-4.

	Մարզեր և մայրաքաղաք	Հարցումների թիվը	Ստացված պատասխանները	Անպատասխան հարցումների թիվը	Գրավոր և էլեկտրոնային պատասխանների թիվը 04.06.2016 դրությամբ	
					Լիարժեք պատասխանները	Թերի պատասխանները
1	Արագածոտն	114	4	108	3	3
2	Արարատ	97	22	74	17	6
3	Արմավիր	97	8	89	3	5
4	Գեղարքունիք	92	24	68	21	3
5	Լոռի	107	46	56	49	2
6	Կոտայք	67	13	54	11	2
7	Շիրակ	119	21	93	25	1
8	Սյունիք	102	21	78	21	3
9	Վայոց Ձոր	44	15	29	13	2
10	Տավուշ	56	21	36	15	5
11	Երևան	1	1	0	1	0
	Ընդամենը	896	196	685	179	32

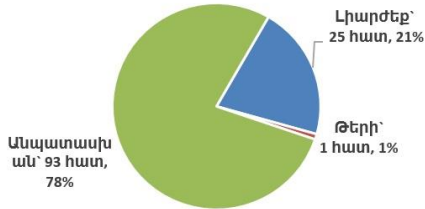
2016 թ. հունիսի 4-ի դրությամբ ամենաակտիվ արձագանքած համայնքների խումբը Լոռու մարզի համայնքներին են. 46%-ը լիարժեք պատասխաններ է տրամադրել, մոտ 2%-ը՝ թերի: Լոռու մարզին համայնքապետերի բարեխղճությամբ հաջորդում են Վայոց Ձորի մարզը (30%՝ լիարժեք պատասխան, 4%՝ թերի պատասխան), ապա Տավուշի մարզը (27%՝ լիարժեք պատասխան, 9%՝ թերի պատասխան): Տեղեկության հարցումներին ամենապասիվն են արձագանքել Արագածոտնի մարզի համայնքները՝ մոտ 2 %՝ լիարժեք պատասխան, 3 %՝ թերի պատասխան), ապա Արագածոտնի մարզի համայնքները՝ մոտ 3 %՝ լիարժեք պատասխան, 5 %՝ թերի պատասխան):

ՀՀ ընդհանուր հաշվով, ներառյալ Երեւանը, հարցումներին լիարժեք պատասխան տվել են համայնքների 20 %-ը եւ թերի պատասխան 4 % տոկոսը: Հարցումներին առայժմ չեն պատասխանել Հայաստանի 896 համայնքներից 685-ը՝ մոտ 76 %-ը:

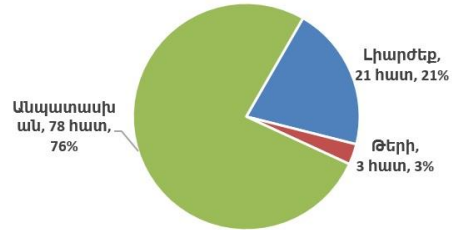
Համայնքապետերի արձագանքների որակը ըստ մարզերի՝ դիագրամներով.

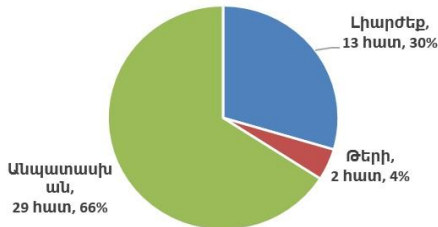
ԺԱԱ տեղեկությունների հարցումներին համայնքապետերի արձագանքների վիճակագրությունը եւ պատասխանների որակը:
 ՀամաՏեղ ծրագիր, միջանկյալ զեկույց:
Ծիրակի մարզ, ընդամենը 119 համայնք:
 04.06.2016 դրությամբ

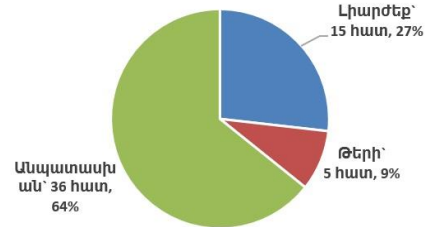
ԺԱԱ տեղեկությունների հարցումներին համայնքապետերի արձագանքների վիճակագրությունը եւ պատասխանների որակը:
 ՀամաՏեղ ծրագիր, միջանկյալ զեկույց:
Սյունիքի մարզ, ընդամենը 102 համայնք:
 04.06.2016 դրությամբ

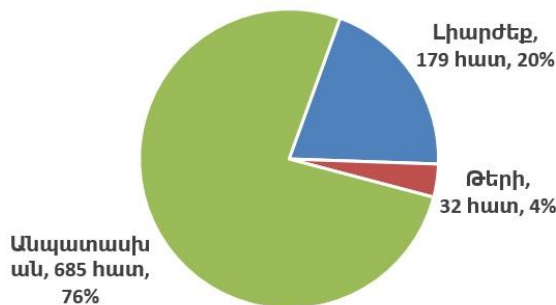
ԺԱԱ տեղեկությունների հարցումներին համայնքապետերի արձագանքների վիճակագրությունը եւ պատասխանների որակը:
 ՀամաՏեղ ծրագիր, միջանկյալ զեկույց:
Վայոց Ձորի մարզ, ընդամենը 44 համայնք:
 04.06.2016 դրությամբ

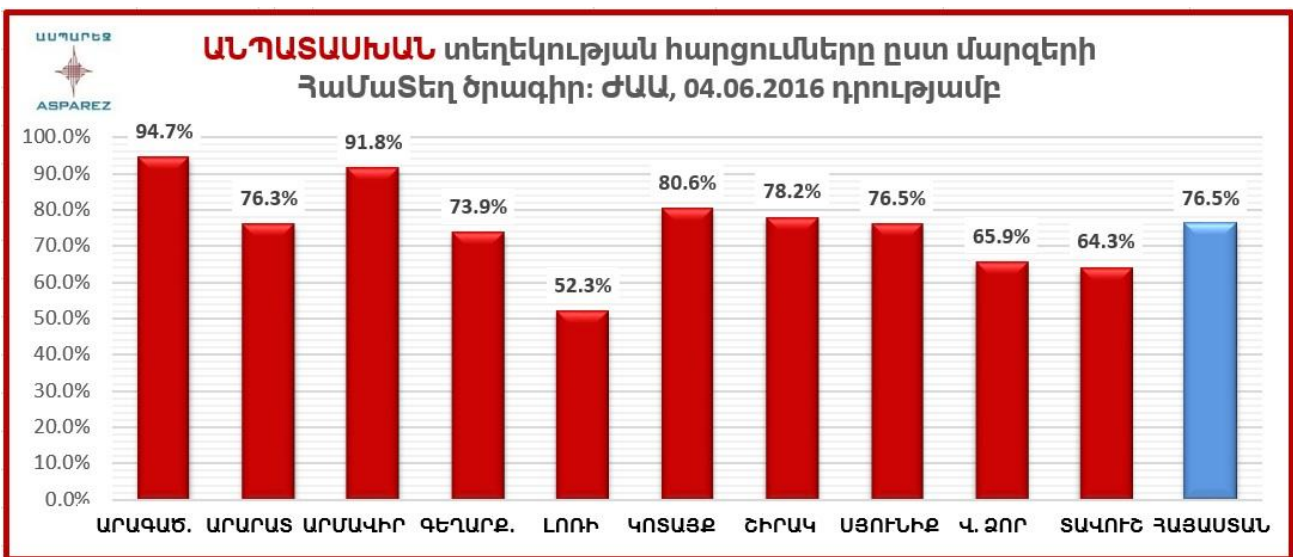
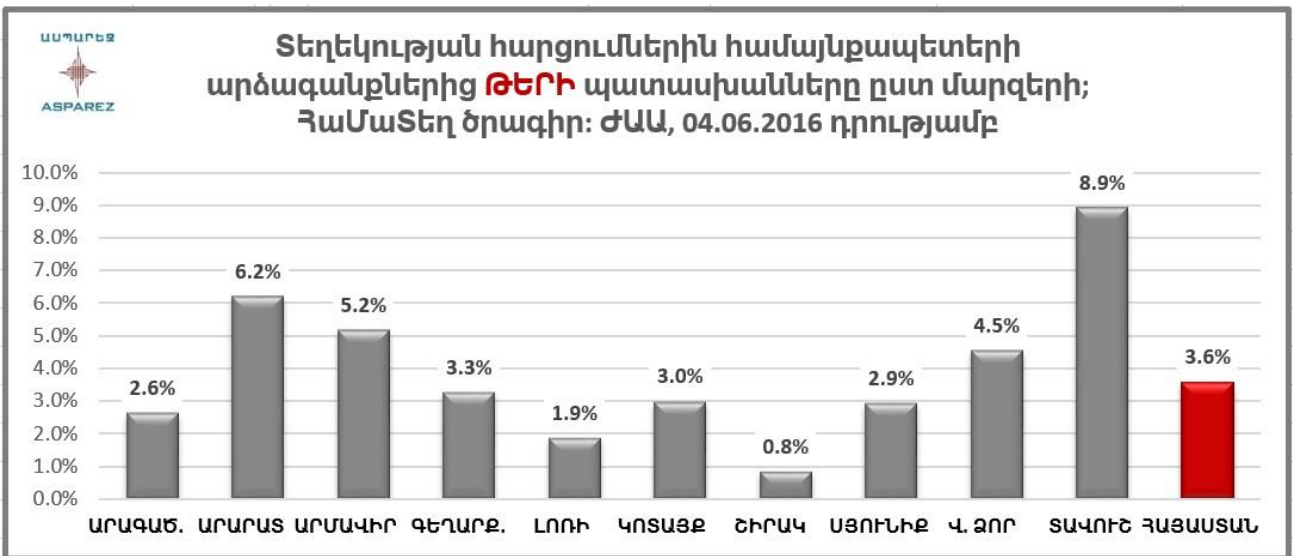
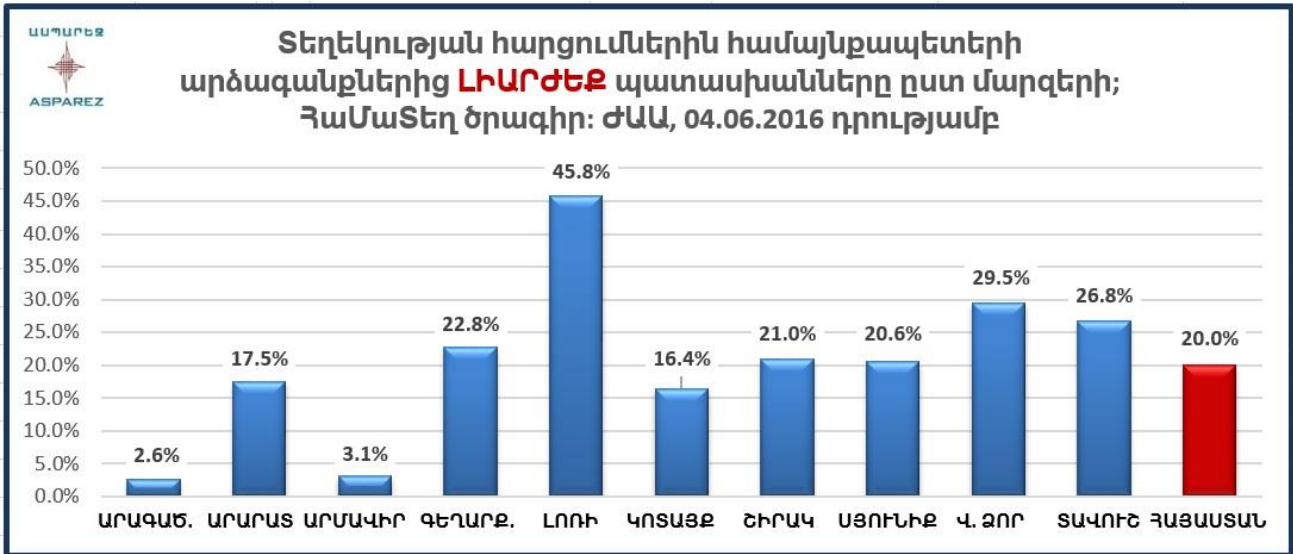

ԺԱԱ տեղեկությունների հարցումներին համայնքապետերի արձագանքների վիճակագրությունը եւ պատասխանների որակը:
 ՀամաՏեղ ծրագիր, միջանկյալ զեկույց:
Տավուշի մարզ, ընդամենը 56 համայնք:
 04.06.2016 դրությամբ

ԺԱԱ տեղեկությունների հարցումներին համայնքապետերի արձագանքների վիճակագրությունը եւ պատասխանների որակը:
 ՀամաՏեղ ծրագիր, միջանկյալ զեկույց:
Հայաստան, ընդամենը 896 համայնք:
 04.06.2016 դրությամբ

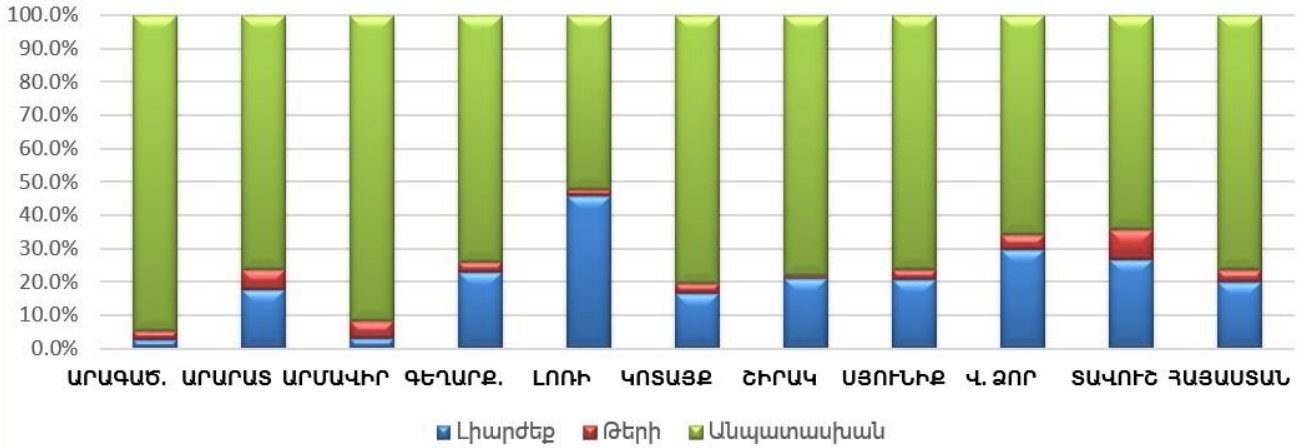

Համայնքապետերին հղված հարցումների պատասխանները
ըստ ՀՀ պատասխանների որակի: ՀաՄաՏեղ ծրագիր:

Մարզեր եւ Հայաստան:

Միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

Հարցումներին պատասխանած համայնքները ըստ մարզերի

Աղյուսակ-4.

	Մարզեր եւ մայրաքաղաք	Լիարժեք պատասխաններ ուղարկած համայնքները	Թերի պատասխաններ ուղարկած համայնքները
1	Արագածոտն	Թալին, Օշական, Փարպի	Բյուրական, Աշտարակ, Դղմասար
2	Արարատ	Ագատավան, Այգեգարդ, Արաքսավան, Բուրաստան, Դարակերտ, Կանաչուտ, Հնաբերդ, Նոր Խարբերդ, Նորաբաց, Ջրաշեն, Վերին Արտաշատ, Մասիս, Արտաշատ, Քաղցրաշեն, Բյուրավան, Վերին Դվին, Ջորակ:	Ագատաշեն, Այնթափ, Բուրաստան, Ուրցաձոր, Ոստան, Մխչյան:
3	Արմավիր	Այգեկ, Լենուղի, Փարաքար:	Աղավնատուն, Գեղակերտ, Դաշտ, Մյասնիկյան, Լեռնամերձ
4	Գեղարքունիք	Աղբերք, Բերդկունք, Գանձակ, Գավառ, Կարմիրգյուղ, Դղմաշեն, Թթուջուր, Լանջաղբյուր, Ծաղկունք, Շովազարդ, Ճամբարակ, Մեծ Մասրիկ, Մարտունի քաղաք, Մաքենիս, Նորակերտ, Նորատուս, Ջիլ, Սեմյոնովկա, Սեւան, Վաղաշեն, Վարդենիս:	Մարտունի գյուղ, Վահան, Ծովակ:

	Մարզեր եւ մայրաքաղաք	Լիարժեք պատասխաններ ուղարկած համայնքները	Թերի պատասխաններ ուղարկած համայնքները
5	Լոռի	Ագարակ, Ալավերդի, Ամրակից, Այգեհովիտ, Անտառաշեն, Ապավեն, Արջուտ, Արեւածագ, Արեւաշող, Բագում, Բլագոդարնոյե, Գարգառ, Գեղասար, Գոգարան, Գուգարք, Դաշտադեմ, Դարպաս, Եղեգնուտ, Թեղուտ, Լեռնանցք, Լեռնապատ, Լեռնավան, Լեռնոնտովո, Ծաղկաբեր, Ծաթեր, Կաթնաջուր, Կուրթան, Հալավար, Հաղպատ, Ձորագետ, Մեծ Պարնի, Նոր Խաչակապ, Նորաշեն, Շահումյան, Շամլուղ, Շնող, Սարահարթ, Սպիտակ, Ստեփանավան, Վահագնաձոր, Վարդաբլուր, Տաշիր, Փամբակ, Օձուն, Ազնվաձոր, Անտառամուտ, Արծնի, Դսեղ, Ջյունաշող, Ուռուտ:	Վանաձոր, Հաղպատ:
6	Կոտայք	Աբովյան, Արզական, Բյուրեղավան, Բջնի, Եղվարդ, Նոր Երզնկա, Նոր Հաճն, Չարենցավան, Ջրվեժ, Քասախ, Գետամեջ:	Կրենիս, Նոր Գեղի
7	Շիրակ	Արթիկ, Անիպեմզա, Առափի, Աշոցք, Արեգնադեմ, Արեւիկ, Երազգավորս, Ջորակերտ, Իսահակյան, Լուսաղբյուր, Կամո, Հայկաձոր, Հայկավան, Մեծ Մանթաշ, Մեղրաշեն, Նահապետավան, Շիրակ, Գյումրի, Ջաջուռ, Ջրառատ, Սառնաղբյուր, Հովիտ, Հարթաշեն, Գուսանագյուղ, Բագրավան:	Կապս
8	Սյունիք	Ագարակ քաղաք, Ախլաթյան, Ակներ, Աղվանի, Աճանան, Արծվանիկ, Դարպաս, Շաքի, Իշխանասար, Լիճք, Կապան, Մեղրի, Շվանիձոր, Միսիան, Վանեք, Վարդանիձոր, Վերիշեն, Օխտար, Ճակատեն, Ներքին Հանդ, Տանձավեր:	Սյունիք, Ալվանք, Սրաշեն:
9	Վայոց Ձոր	Արին, Գլաձոր, Եղեգնաձոր, Խաչիկ, Մարտիրոս, Շատին, Ջերմուկ, Վայք, Ռինդ, Ագարակաձոր, Ագարակաձոր, Արտաբույնք, Ջեղեա:	Արփի, Եղեգիս
10	Տավուշ	Այգեհովիտ, Բերդ, Բերդավան, Գանձաքար, Դովեղ, Իծաքար, Լուսահովիտ, Կողբ, Նոյեմբերյան, Նորաշեն, Ոսկեպար, Չինչին, Սարիգյուղ, Վազաշեն, Այգեձոր:	Պտղավան, Հաղարծին (վերակազմավորվել է), Խաչթառակ, Այգեպար (վերակազմավորվել է), Դեղձավան:
11	Երեւան	Երեւան	

Ստացված պատասխանները ըստ օրենքով նախատեսված ժամկետի համապատասխանության

Համայնքապետերին հղված տեղեկության հարցումների նախաբանում նշվում էր, թե «...հաշվի առնելով, որ ներքոհիշյալ հարցվող տեղեկությունները ծավալուն են եւ օրենքով սահմանված 5 օրը բավարար չէ դրանք տրամադրելու համար, ակնկալում եմ այդ տեղեկությունները Ձեզնից ստանալ 30-օրյա ժամկետում»: Ըստ այդմ, այստեղ ստորեւ բերված վերլուծությունում «օրենքով սահմանված ժամկետում տրամադրված տեղեկություններ» ձեւակերպումը ենթադրում է, որ տեղեկությունները ակումբին են տրամադրվել հարցումն համայնքապետարանում ստացվելուց հետո 30-օրյա ժամկետում, իսկ «օրենքով սահմանված ժամկետի խախտմամբ տրամադրված տեղեկություններ» ձեւակերպումը ենթադրում է, որ հարցված տեղեկությունները ակումբին են տրամադրվել հարցումն համայնքապետարանում ստացվելուց հետո 30-օրյա ժամկետից անց:

Ըստ գրավոր եւ/կամ էլեկտրոնային պատասխանների ժամանակային վիճակագրության, 2016 թ. հունիսի 4-ի դրությամբ, օրենքով սահմանված ժամկետում տրամադրված տեղեկությունների ծավալով մարզային հաշվարկով ամենաբարեխիղճը եղել են Լոռու մարզի համայնքները՝ 31,8%, (ժամկետանց պատասխանները 15,9%-ը): Ժամկետային բարեխիղճությամբ Լոռու մարզին հաջորդում են Տավուշի մարզը՝ 26,8% (8,9%՝ ժամկետանց պատասխաններ) եւ Վայոց Ձորի մարզը՝ 22,7% (11,4%՝ ժամկետանց պատասխաններ):

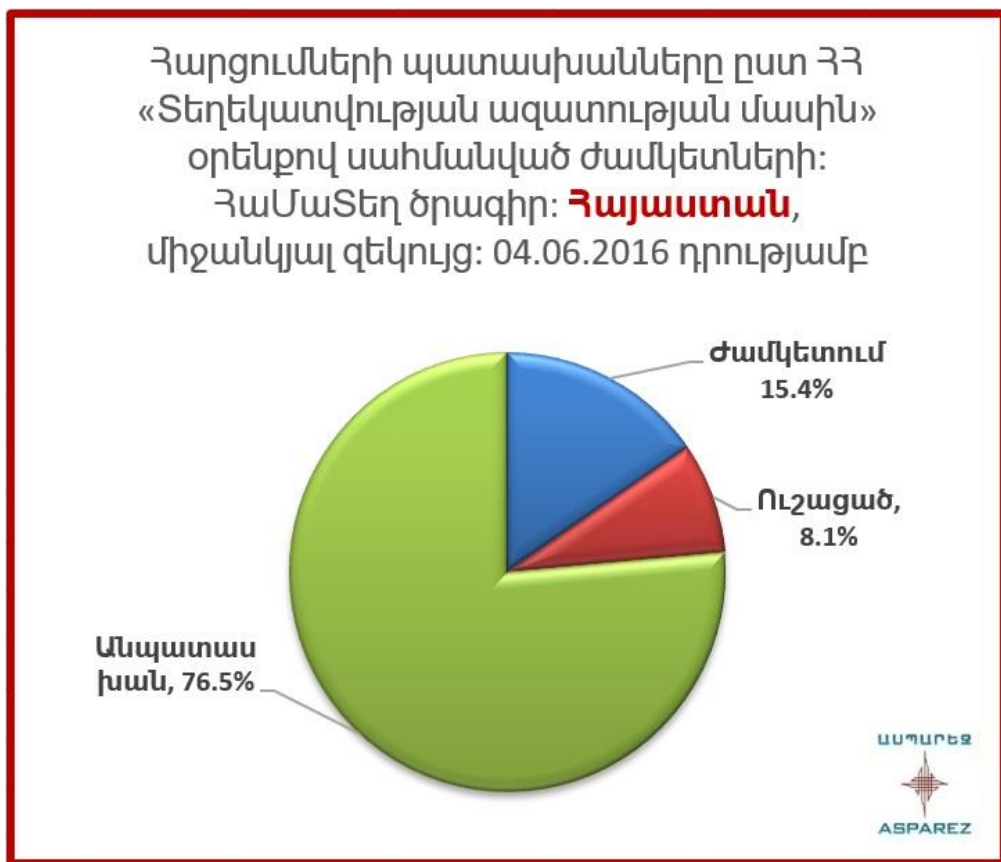
Օրենքով նախատեսված ժամկետում պատասխանելու տեսանկյունից ամենացածր ցուցանիշներն են ունի Արագածոտնի մարզը՝ 2,6% (ժամկետանց պատասխաններով՝ 2,6%), ապա Արմավիրի մարզը՝ 7,2 % (ժամկետանց պատասխաններով 1,0%):

ՀՀ ընդհանուր հաշվով, ներառյալ Երեւանը, հարցումներին 30-օրյա ժամկետում պատասխանել են Հայաստանի 896 համայնքներից 138-ը՝ կամ 14,5%-ը, իսկ ժամկետանց պատասխան տվել 73-ը՝ կամ 8,1% տոկոսը: Հարցումներին առայժմ չեն պատասխանել Հայաստանի 896 համայնքներից 685-ը՝ մոտ 76,5 %-ը:

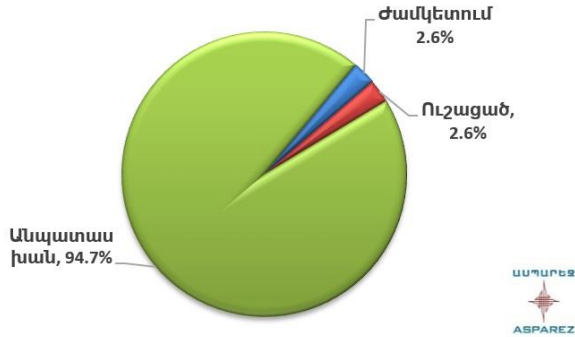
Մանրամասները ներկայացված են 5-րդ աղյուսակում եւ հարակից դիագրամներում.

Աղյուսակ-5.

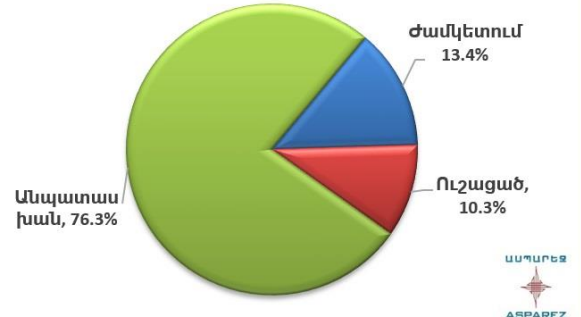
##	Մարզեր եւ մայրաքաղաք	Հարցումների թիվը	Օրենքով սահմանված ժամկետում տրամադրված տեղեկություններ	Օրենքով սահմանված ժամկետի խախտմամբ տրամադրված տեղեկություններ	Անպատասխան հարցումների թիվը
1	Արագածոտն	114	3	3	108
2	Արարատ	97	13	10	74
3	Արմավիր	97	7	1	89
4	Գեղարքունիք	92	18	6	68
5	Լոռի	107	34	17	56
6	Կոտայք	67	10	3	54
7	Շիրակ	119	18	8	93
8	Սյունիք	102	9	15	78
9	Վայոց Ձոր	44	10	5	29
10	Տավուշ	56	15	5	36
11	Երեւան	1	1	0	0
	Ընդամենը	896	138	73	685

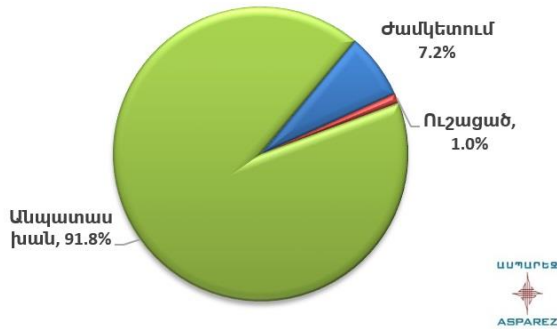
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 ՀամաՏեղ ծրագիր: **Արագածոտնի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

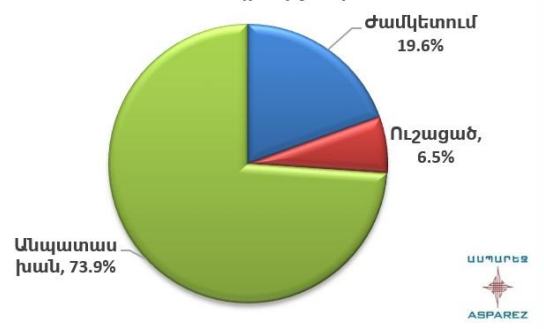
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 ՀամաՏեղ ծրագիր: **Արարատի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

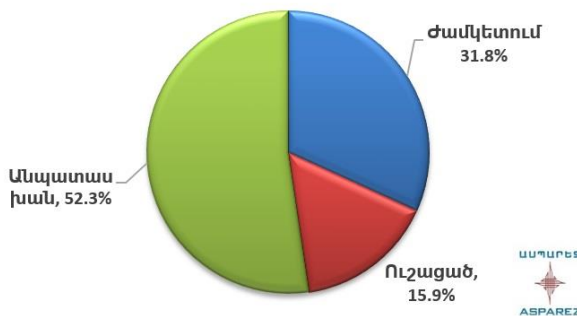
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 ՀամաՏեղ ծրագիր: **Արմավիրի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

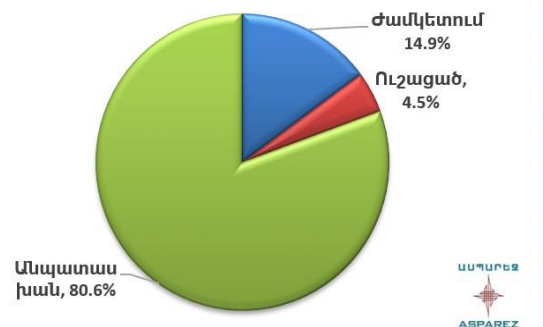
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 ՀամաՏեղ ծրագիր: **Գեղարքունիքի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

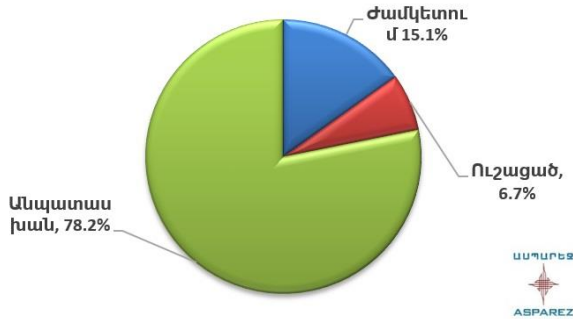
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 ՀամաՏեղ ծրագիր: **Լոռու մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

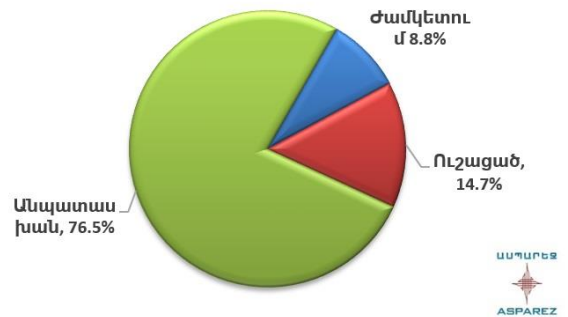
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 ՀամաՏեղ ծրագիր: **Կոտայքի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

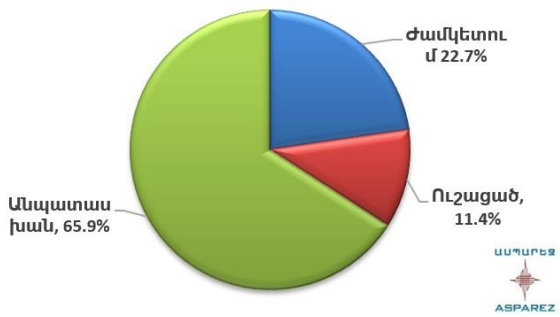
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 Համաձայն ծրագրի: **Շիրակի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

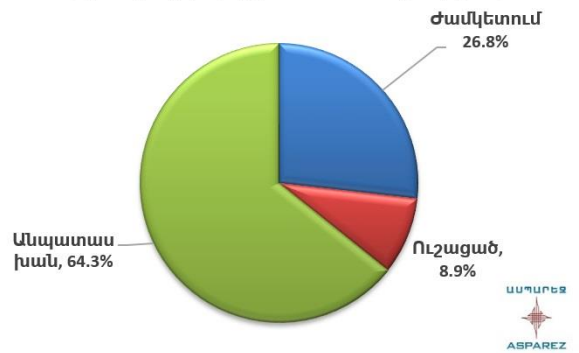
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 Համաձայն ծրագրի: **Սյունիքի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

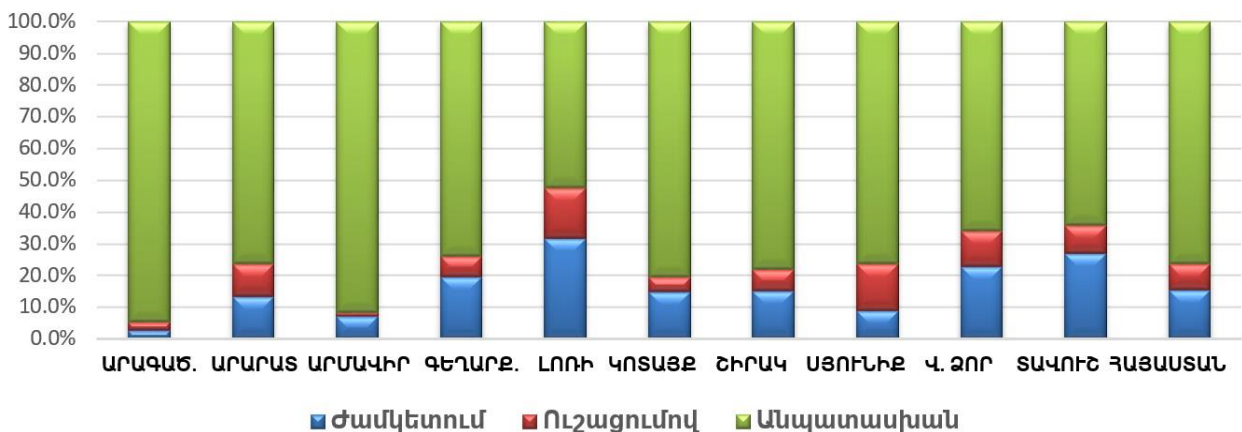
Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 Համաձայն ծրագրի: **Վայոց Ձորի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

Հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների:
 Համաձայն ծրագրի: **Տավուշի մարզ**,
 միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

Համայնքապետերին հղված հարցումների պատասխանները ըստ ՀՀ «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված ժամկետների: Համաձայն ծրագրի: **Մարզեր և Հայաստան:**
 Միջանկյալ զեկույց: 04.06.2016 դրությամբ

Հետագա աշխատանքների մասին

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը շարունակելու է 2016 թվականի հունիս-հուլիս ամիսների ընթացքում հետեւողականորեն ստանալ վերոհիշյալ հարցումների պատասխանները, ապա ուսումնասիրելու է դրանց բովանդակությունը, վերլուծելու է դրանք, որից հետո ամփոփելու է տարեկան եզրափակիչ զեկույցի մեջ, որը սեպտեմբեր ամսին նույնպես կներկայացվի համայնքապետերին, մարզպետարաններին եւ հանրությանը: Բացի այդ բոլոր ստացված տեղեկությունները հրապարակվելու են ակումբի www.publictada.am կայքում՝ համընդհանուր մատչելիության համար:

Այն դեպքում, եթե համայնքապետերը անհասկանալի հետեւողականություն կցուցաբերեն Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի տեղեկության հարցումներին չպատասխանելու համար, ակումբին այլ ճանապարհ չի մնա, քան դիմել դատարան հարցումների պատասխանները եւ հարցված տեղեկությունները ստանալու համար:

Եզրափակիչ

Այս միջանկյալ զեկույցը կազմել է Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի համապատասխան աշխատակազմը, ծրագրի ղեկավար, ակումբի խորհրդի նախագահ Լեւոն Բարսեղյանի գլխավորությամբ:

Այս զեկույցի մասին բոլոր առաջարկությունները եւ դիտողություններ կարող եք ուղարկել հետեւյալ հասցեներով. Հայաստան, Գյումրի, Պուշկինի փ., 96, կամ levon@asparez.am,

Հեռախոսային առաջարկների եւ դիտողությունների համար կարող եք դիմել ծրագրի իրավախորհրդատու Արինա Մեծոյանին, 031250622 հեռախոսահամարով կամ aspareziravaban@gmail.com էլեկտրոնային հասցեով:

4 հունիսի 2016 թ.

Հայաստանի Հանրապետություն

Հավելված 1.

Համայնքի ղեկավարներին հղված տեղեկության հարցման օրինակը

_____ համայնքի ղեկավար _____

Հասցե, ՀՀ _____ մարզ, գյուղ _____, _____

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի իրավաբան, ՀՀ քաղաքացի Արինա Մեծոյանից

Հասցե, Հայաստան, Գյումրի, Պուշկինի փ., 96, հեռախոս 0312 50622

Տեղեկության հարցում 1/2016

05 մարտի, 2016

Հարգելի պարոն _____ ,

Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը ԱՄՆ ՄԶԳ աջակցությամբ իրականացվող «ՀամաՏեղ» Հանրային մասնակցություն տեղական ինքնակառավարմանը ծրագրի շրջանակներում, շահագրգիռ լինելով տեղական ինքնակառավարման համակարգի աշխատանքի որակի բարելավմամբ, մասնավորաբար, տեղական իշխանությունների գործունեության թափանցիկությամբ եւ հաշվետվողականությամբ, նախաձեռնել է մի ուսումնասիրություն, որն իրականացվում է Հայաստանի բոլոր համայնքներում, եւ որի արդյունքները ամփոփելուց հետո այն կներկայացվի Ձեր ու հանրության ուշադրությանը:

Այս նպատակով, առաջնորդվելով «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքով, մենք դիմում ենք ՀՀ բոլոր համայնքների ղեկավարներին, խնդրելով մեզ տրամադրել համայնքապետարանում առկա, չհրապարակված եւ օրենքով գաղտնիք չպարունակող տեղեկությունները, դրանք www.publicdata.am կայքում տեղադրելու, ուսումնասիրելու, վերլուծելու եւ հանրային զեկույց պատրաստելու համար:

Առաջնորդվելով «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքով՝ խնդրում եմ ինձ տրամադրել հետեւյալ տեղեկությունները, դրանք ուղարկելով իմ էլեկտրոնային հասցեին aspareziravaban@gmail.com Եթե հարցված տեղեկությունների մի մասն ինչ-որ տեղում հրապարակվել է, խնդրում եմ այդ մասով պատասխանի փոխարեն ուղղակի նշել հրապարակման աղբյուրը:

Հաշվի առնելով, որ ներքոհիշյալ հարցվող տեղեկությունները ծավալուն են եւ օրենքով սահմանված 5 օրը բավարար չէ դրանք տրամադրելու համար, ակնկալում եմ այդ տեղեկությունները Ձեզնից ստանալ 30-օրյա ժամկետում ինչպես նախատեսված է օրենքով:

1. Համայնքի ավագանու 2014 եւ 2015 թվականների բոլոր որոշումները,
2. Համայնքի զարգացման քառամյա ծրագիրը (վերջինը, հաստատված համայնքի ավագանու կողմից),
3. Համայնքի 2014 թվականի բյուջեի կատարման տարեկան հաշվետվությունը,
4. Համայնքի 2015 թվականի ճշտված բյուջեն,
5. 2014 եւ 2015 թվականների համայնքի ղեկավարի բոլոր որոշումները,
6. Համայնքի աշխատակազմի 2015 թվականի հաստատված հաստիքացուցակը,
7. Համայնքի ավագանու կողմից ընդունվել են արդյոք տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության վերաբերյալ օրենքով սահմանված 3 կարգերը,
8. Համայնքի ղեկավարին կից ձեւավորվել են արդյոք հասարակական կարգով գործող խորհրդակցական մարմիններ: Բերեք դրանց անվանումները եւ անդամների թվերը:
9. Քանի՞ հանրային լուծումներ կան քննարկումներեն կազմակերպվել եւ անցկացվել համայնքում 2014-2015 թվականների ընթացքում: Եթե այդպիսիք անցկացվել են, ապա
 - 9.1 Ի՞նչ խնդիրների քննարկման համար են հրավիրվել դրանք,
 - 9.2 Ե՞րբ են տեղի ունեցել դրանք,
 - 9.3 Ի՞նչ եղանակներով է հանրությունը իրազեկվել դրանց մասին,
 - 9.4 Քանի՞ հոգի է մասնակցել դրանցից յուրաքանչյուրին,
 - 9.5 Համայնքի Ավագանուն տրամադրվել է արդյոք տեղեկատվությունդրանցից յուրաքանչյուրի վերաբերյալ:

10. 2014-2015 թթ. ընթացքում արդյո՞ք հրապարակել եք հետևյալ տեղեկությունները, որոնց հրապարակումը նախատեսված է «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածով, եթե այո, ապա որտե՞ղ եւ ե՞րբ.
- ՏԻՄ-երի կողմից հանրության համար իրականացվող (իրականացման ենթակա) ծրագրերի, աշխատանքների եւ ծառայությունների մասին, այդ թվում նաեւ համայնքի զարգացման քառամյա ծրագրի մասին.
 - Համայնքի բյուջեի մասին,
 - ՏԻՄ-երին հղվելիք գրավոր հարցումների ձեւերը եւ դրանք լրացնելու վերաբերյալ խորհրդատվական ցուցումները,
 - Համայնքի պաշտոնատար անձանց անունները, ազգանունները, կրթությունը, մասնագիտությունը, պաշտոնը, աշխատանքի վայրի հեռախոսային համարները, էլեկտրոնային փոստի հասցեները,
 - Համայնք աշխատակազմում աշխատանքի ընդունման կարգը եւ թափուր աշխատատեղերը,
 - Շրջակա միջավայրի վրա համայնքապետարանի ներգործությունը,
 - Համայնքում հասարակական միջոցառումների ծրագրերը,
 - Համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամների մոտադրաքաղաքացիների ընդունելության կարգը, օրը, ժամը եւ վայրը,
 - ՏԻՄ-երի կողմից մատուցվող ծառայությունների բնագավառում գնագոյացման կարգը եւ դրանց վճարների մասին,
 - Համայնք ղեկավարի կողմից տնօրինվող տեղեկությունների ցանկը եւ դրանց տնօրինման կարգը,
 - Համայնքի աշխատակազմում ստացված հարցումների եւ դիմումների վերաբերյալ վիճակագրական եւ ամփոփ տվյալները, այդ թվում՝ բավարարված եւ մերժված դիմումների թիվը եւ մերժման հիմքերը,
 - Այս հարցման 10.1-10.11 կետերով սահմանված տեղեկությունների մշակման կամ ստացման աղբյուրները,
 - Այս հարցման 10.1-10.11 կետերով սահմանված տեղեկությունները պարզաբանելու իրավասություն ունեցող անձի տվյալները:
11. Համայնքի աշխատակազմի աշխատակիցների ընդհանուր թիվը 2015 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ:
12. Համայնքի բյուջեի ընդհանուր գումարը մեկ թվով՝ 2013, 2014 եւ 2015 թվականներին;
13. Համայնքային բոլոր հիմնարկների անվանումները, տնօրենների անուն-ազգանունները, հասցեները եւ աշխատանքային հեռախոսահամարները:
14. Համայնքում գործող քաղաքացիական հասարակության եւ մասնավոր հատվածի բոլոր կազմակերպությունների անվանումները, ղեկավարների անուն-ազգանունները, հասցեները եւ աշխատանքային հեռախոսահամարները:
15. Ի՞նչ համայնքային ծառայություններ է մատուցվում համայնքապետարանը համայնքին, խնդրում եմ համապատասխան նշումներ կատարել ստորեւ բերված աղյուսակում:

N	Համայնքային ծառայության անվանումը	Համայնքում ծառայությունը մատուցվում է, թե ոչ (նշվում է «+», եթե մատուցվում է, իսկ եթե չի մատուցվում նշվում է «-»)	Եթե ծառայությունը մատուցվում է, ապա նշվում է ծառայության դիմաց վճարի չափը կամ սակագինը: Եթե ծառայությունը անվճար ապա նշել «անվճար»:
1.	Ներհամայնքային տրանսպորտ		
2.	Աղբահանում		
3.	Փողոցների մաքրում		
4.	Ջրամատակարարում և ջրահեռացում		
5.	Փողոցների լուսավորում		
6.	Առաջնային բժշկական ծառայություն		
7.	Արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ		

8.	Մարզադպրոց		
9.	Երիտասարդական կենտրոն		
10.	Թանգարան, ցուցասրահ		
11.	Մշակույթի տուն, ակումբներ, կենտրոններ		
12.	Գրադարաններ		
13.	Նախադպրոցական կրթության ծառայություն		
14.	Տարրական ընդհանուր կրթության ծառայություն		
15.	Հիմնական միջնակարգ կրթության ծառայություն		
16.	Երաժշտական դպրոց		
17.	Արտադպրոցական դաստիարակության ծառայություն		
18.	Սոցիալական ապահովության ծառայություն (ընտանեկան նպաստներ)		
19.	Սոցիալական օգնության տրամադրում		

Հավելված-2

Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Տեղեկատվության ազատության մասին»

Ընդունել է ԱԺ-ն 2003թ. սեպտեմբերի 23-ին

Հոդված 1. Սույն օրենքի կարգավորման առարկան եւ գործողության ոլորտը

1. Սույն օրենքը կարգավորում է տեղեկատվության ազատության հետ կապված հարաբերությունները, սահմանում է տեղեկատվության ապահովման բնագավառում տեղեկատվություն տնօրինողների իրավասությունը, ինչպես նաև տեղեկություններ ստանալու կարգը, ձևերը եւ պայմանները:
2. Սույն օրենքի գործողությունը տարածվում է պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական հիմնարկների, բյուջեներից ֆինանսավորվող կազմակերպությունների, ինչպես նաև հանրային նշանակության կազմակերպությունների եւ դրանց պաշտոնատար անձանց վրա:

Հոդված 2. Տեղեկատվության ազատության մասին օրենսդրությունը

1. Տեղեկատվության ազատության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունից, սույն օրենքից եւ իրավական այլ ակտերից:
2. Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են այլ նորմեր, քան նախատեսված են սույն օրենքով, ապա կիրառվում են միջազգային պայմանագրի նորմերը:

Հոդված 3. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

տեղեկատվության ազատություն՝ տեղեկությունն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով փնտրելու եւ դա տեղեկատվություն տնօրինողից ստանալու իրավունքի իրականացում.

Տեղեկություն՝ անձի, առարկայի, փաստի, հանգամանքի, իրադարձության, եղելության, երեւոյթի վերաբերյալ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստացված եւ ձեւավորված տվյալներ՝ անկախ դրանց տնօրինման ձևից կամ նյութական կրիչից (տեքստային, էլեկտրոնային փաստաթղթեր, ձայնագրություններ, տեսագրություններ, լուսաժապավեններ, գծագրեր, սխեմաներ, նոտաներ, քարտեզներ.

տեղեկատվություն տնօրինող՝ տեղեկություններ ունեցող պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, պետական հիմնարկներ, բյուջեներից ֆինանսավորվող կազմակերպություններ, ինչպես նաև հանրային նշանակության կազմակերպություններ եւ դրանց պաշտոնատար անձինք.

հանրային նշանակության կազմակերպություն՝ ապրանքային շուկայում մենաշնորհի կամ գերիշխող դիրք ունեցող, ինչպես նաև առողջապահության, սպորտի, կրթության, մշակույթի, սոցիալական ապահովության, տրանսպորտի եւ կապի, կոմունալ ոլորտներում հանրությանը ծառայություններ մատուցող ոչ պետական կազմակերպություններ.

Հարցում՝ տեղեկություն փնտրելու եւ (կամ) դա ստանալու նպատակով սույն օրենքով սահմանված կարգով տեղեկատվություն տնօրինողին ուղղված գրավոր կամ բանավոր դիմում.

Հրապարակում՝ տեղեկությունը մամուլի եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներով, համաշխարհային համակարգչային ցանցով (այնուհետև՝ Ինտերնետ), ինչպես նաև օրենսդրությամբ սահմանված այլ միջոցներով հանրությանը տեղեկացնել եւ մատչելի դարձնել:

Հոդված 4. Տեղեկատվության ազատության ապահովման հիմնական սկզբունքները

Տեղեկատվության ազատության ապահովման հիմնական սկզբունքներն են՝

- 1) տեղեկությունների գրանցման, դասակարգման եւ պահպանման միասնական կարգի սահմանումը.
- 2) տեղեկություններ փնտրելու եւ ստանալու ազատության պաշտպանությունը.
- 3) տեղեկությունների տրամադրման մատչելիության ապահովումը.
- 4) հրապարակայնությունը:

Հոդված 5. Տեղեկատվությունների գրանցումը, դասակարգումը եւ պահպանումը

ԺԱԱ միջանկյալ զեկույց, լրացված է 2016թ հունիսի 4-ի դրությամբ

ՏԻՄ թափանցիկության, հաշվետվողականության եւ հանրային մասնակցության պարտավորությունների դիտարկում

Տեղեկատվության տնօրինողի կողմից մշակված կամ նրան առաքված տեղեկությունների գրանցումը, դասակարգումը եւ պահպանումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Հոդված 6. Տեղեկատվության ազատության իրականացումը

1. Յուրաքանչյուր անձ իրավունք ունի ծանոթանալու իր կողմից փնտրվող տեղեկությանը եւ (կամ) դա ստանալու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով հարցումով դիմել տեղեկատվություն տնօրինողին եւ ստանալ այդ տեղեկությունը:
2. Օտարերկրյա անձինք սույն օրենքով նախատեսված իրավունքներից եւ ազատություններից կարող են օգտվել միայն Հայաստանի Հանրապետության օրենքով եւ (կամ) միջազգային պայմանագրով սահմանված դեպքերում:
3. Տեղեկատվության ազատությունը կարող է սահմանափակվել Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ եւ օրենքով նախատեսված դեպքերում:

Հոդված 7. Տեղեկությունների մատչելիության եւ հրապարակայնության ապահովումը

1. Տեղեկատվություն տնօրինողն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով մշակում եւ հրապարակում է իր կողմից տեղեկություն տալու կարգը, որը փակցնում է իր գտնվելու վայրում^ա բոլորի համար տեսանելի տեղում^բ
 2. Տեղեկատվություն տնօրինողն անհապաղ հրապարակում կամ այլ մատչելի ձևով հանրությանը տեղեկացնում է իր տնօրինության տակ գտնվող այն տեղեկությունը, որի հրապարակումը կարող է կանխել պետական եւ հասարակական անվտանգությունը, հասարակական կարգին, հանրության առողջությանն ու բարքերին, այլոց իրավունքներին եւ ազատություններին, շրջակա միջավայրին, անձանց սեփականությանը սպառնացող վտանգը:
 3. Եթե Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ եւ (կամ) օրենքով այլ բան նախատեսված չէ, ապա տեղեկատվություն տնօրինողը տարին առնվազն մեկ անգամ հրապարակում է իր գործունեությանն առնչվող հետեւյալ տեղեկությունները եւ դրանցում կատարված փոփոխությունները.
 - 1) հանրության համար իրականացվող (իրականացման ենթակա) աշխատանքները եւ ծառայությունները.
 - 2) բյուջեն.
 - 3) գրավոր հարցումների ձևերը եւ դրանք լրացնելու վերաբերյալ խորհրդատվական ցուցումները.
 - 4) հաստիքացուցակները, ինչպես նաեւ պաշտոնատար անձանց անունները, ազգանունները, կրթությունը, մասնագիտությունը, պաշտոնը, աշխատանքի վայրի հեռախոսային համարները, էլեկտրոնային փոստի հասցեները.
 - 5) աշխատանքի ընդունման կարգը եւ թափուր աշխատատեղերը.
 - 6) շրջակա միջավայրի վրա ներգործությունը.
 - 7) հասարակական միջոցառումների ծրագրերը.
 - 8) քաղաքացիների ընդունելության կարգը, օրը, ժամը եւ վայրը.
 - 9) աշխատանքների եւ ծառայությունների բնագավառում գնագոյացման կարգը, գները (սակագները).
 - 10) տնօրինվող տեղեկությունների ցանկը եւ դրանց տնօրինման կարգը.
 - 11) ստացված հարցումների վերաբերյալ վիճակագրական եւ ամփոփ տվյալները, այդ թվում^ա մերժման հիմքերը.
 - 12) սույն մասում սահմանված տեղեկությունների մշակման կամ ստացման աղբյուրները.
 - 13) սույն մասում սահմանված տեղեկությունները պարզաբանելու իրավասություն ունեցող անձի տվյալները
4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված տեղեկություններում կատարված փոփոխությունները հրապարակվում են դրանք կատարվելուց հետո^ա 10-օրյա ժամկետում:
 5. Սույն հոդվածի 2-րդ եւ 3-րդ մասերում նշված տեղեկությունները հրապարակվում են հանրության համար մատչելի ձևով, իսկ տեղեկատվություն տնօրինողի ինտերնետային էջի առկայության դեպքում նաեւ դրանով:
 6. Հանրային նշանակության, ինչպես նաեւ բյուջեից հատկացում (ֆինանսավորում) ստացող կազմակերպությունները կարող են չհրապարակել սույն հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կետերում սահմանված տեղեկությունները եւ դրանց փոփոխությունները:

Հոդված 8. Տեղեկատվության ազատության սահմանափակումները

1. Տեղեկատվություն տնօրինողը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված դեպքերի, մերժում է տեղեկության տրամադրումը, եթե դա`
 - 1) պարունակում է պետական, ծառայողական, բանկային, առևտրային գաղտնիք.

- 2) խախտում է մարդու անձնական եւ ընտանեկան կյանքի գաղտնիությունը, այդ թվում՝ նամակագրության, հեռախոսային խոսակցությունների, փոստային, հեռագրական եւ այլ հաղորդումների գաղտնիությունը.
 - 3) պարունակում է հրապարակման ոչ ենթակա նախնական քննության տվյալները.
 - 4) բացահայտում է մասնագիտական գործունեությամբ պայմանավորված մատչելիության սահմանափակում պահանջող տվյալներ (բժշկական, նոտարական, փաստաբանական գաղտնիք).
 - 5) խախտում է հեղինակային իրավունքը եւ (կամ) հարակից իրավունքները:
2. Եթե պահանջվող տեղեկության մի մասը պարունակում է տվյալներ, որոնց տրամադրումը ենթակա է մերժման, ապա տեղեկություն է տրամադրվում մնացած մասի վերաբերյալ:
3. Տեղեկության տրամադրումը չի կարող մերժվել, եթե՝
- 1) դա վերաբերում է քաղաքացիների անվտանգությանը եւ առողջությանը սպառնացող արտակարգ դեպքերին, ինչպես նաեւ տարերային (ներառյալ՝ պաշտոնապես կանխատեսվող) աղետներին եւ դրանց հետեւանքներին.
 - 2) դա ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության ընդհանուր վիճակը, ինչպես նաեւ բնության եւ շրջակա միջավայրի պաշտպանության, առողջապահության, կրթության, գյուղատնտեսության, առեւտրի, մշակույթի բնագավառում տիրող իրական վիճակը.
 - 3) դրա չտրամադրումը բացասական ազդեցություն կունենա Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական, գիտատեխնիկական եւ հոգեւոր-մշակութային զարգացման պետական ծրագրերի իրականացման վրա:

Հոդված 9. Հարցումը ներկայացնելու եւ քննարկելու կարգը

1. Գրավոր հարցումում նշվում է դիմողի անունը, ազգանունը, քաղաքացիությունը, բնակության, աշխատանքի կամ ուսումնական հաստատության գտնվելու վայրը եւ այն պետք է լինի ստորագրված (իրավաբանական անձի դեպքում՝ դրա անվանումը, գտնվելու վայրը):
2. Գրավոր հարցումների գործավարությունն իրականացվում է քաղաքացիների դիմումների եւ բողոքների համար օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ գործավարության մյուս ձեւերից առանձին:
3. Գրավոր հարցումներին պատասխան չի տրվում, եթե՝
 - 1). դա չի պարունակում սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված բոլոր տվյալները.
 - 2) պարզվում է, որ դրա հեղինակի ինքնությանը վերաբերող տվյալները կեղծ են.
 - 3) դա նույն անձի կողմից նույն տեղեկությունը ստանալու պահանջով վերջին 6 ամսվա ընթացքում ներկայացված երկրորդ դիմումն է, բացառությամբ սույն օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքի:
4. Դիմողը պարտավոր չէ հիմնավորել հարցումը:
5. Բանավոր հարցմամբ դիմողը պարտավոր է նախապես հայտնել իր անունը եւ ազգանունը՝ Բանավոր հարցման պատասխանը տրվում է, եթե՝
 - 1) պահանջվող տեղեկության տրամադրումը կարող է կանխել պետական հասարակական անվտանգությանը, հասարակական կարգին, հանրության առողջությանն ու բարքերին, այլոց իրավունքներին եւ ազատություններին, շրջակա միջավայրին, անձանց սեփականությանը սպառնացող վտանգը.
 - 2) անհրաժեշտ է ճշտել տվյալ տեղեկատվությունը տնօրինողի մոտ համապատասխան տեղեկության առկայության փաստը.
 - 3) անհրաժեշտ է պարզաբանել տվյալ տեղեկատվությունը տնօրինող կողմից գրավոր հարցումների քննարկման կարգը՝
6. Բանավոր հարցումի պատասխանը տրվում է բանավոր՝ հարցումը լսելուց հետո անհապաղ կամ հնարավորինս սեղմ ժամկետում: Եթե բանավոր հարցմամբ դիմողը չի հայտնում իր անունը եւ ազգանունը եւ (կամ) բանավոր հարցումը չի համապատասխանում սույն հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին, 2-րդ եւ 3 -րդ կետերով սահմանված պահանջներին, ապա տեղեկատվություն տնօրինողը կարող է չպատասխանել բանավոր հարցումին:
7. Գրավոր հարցման պատասխանը տրվում է հետեւյալ ժամկետներում.
 - 1) եթե գրավոր հարցման մեջ նշված տեղեկությունը հրապարակված չէ, ապա դրա պատճենը դիմողին է տրվում հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում.
 - 2) եթե գրավոր դիմումում նշված տեղեկությունը հրապարակված է, ապա տվյալ հրապարակման միջոցի, վայրի եւ ժամկետի մասին տեղեկությունը դիմողին է տրվում հարցումը ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում.
 - 3) եթե հարցման մեջ նշված տեղեկությունը տրամադրելու համար անհրաժեշտ է կատարել լրացուցիչ աշխատանք, ապա այդ տեղեկությունը դիմողին է տրվում դիմումն ստանալուց հետո 30-օրյա ժամկետում, որի

մասին հարցումն ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում գրավոր տեղեկացվում է դիմողին՝ նշելով հետաձգման պատճառները եւ տեղեկությունը տրամադրելու վերջնական ժամկետը:

8. Գրավոր հարցումի պատասխանը տրվում է այդ հարցումում նշված նյութական կրիչով: Եթե նյութական կրիչը նշված չէ, եւ դա անհնար է պարզել տվյալ հարցմանը պատասխանելու համար սույն օրենքով սահմանված ժամկետում, ապա գրավոր հարցման պատասխանը տրվում է տեղեկությունը տնօրինողին առավել ընդունելի նյութական կրիչով:

9. Սույն հոդվածի 7-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում հարցմամբ դիմողն իր ցանկությամբ կարող է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տեղում ծանոթանալ տեղեկությանը՝ հետ վերցնելով իր գրավոր հարցումը:

10. Եթե տեղեկատվություն տնօրինողը չունի փնտրվող տեղեկությունը, կամ դրա տրամադրումը իր լիազորությունների շրջանակից դուրս է, ապա նա տվյալ գրավոր հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, պարտավոր է այդ մասին գրավոր տեղեկացնել դիմողին, իսկ հնարավորության դեպքում նրան տրամադրել նաեւ այդ տեղեկատվությունը տնօրինողի (այդ թվում՝ արխիվի) գտնվելու վայրը, որն ունի փնտրվող տեղեկությունը:

11. Եթե տեղեկատվություն տնօրինողը չունի փնտրվող տեղեկությանը վերաբերող բոլոր տվյալները, ապա նա գրավոր հարցմամբ դիմողին է տալիս տվյալների այն մասը, որն ունի, իսկ հնարավորության դեպքում գրավոր հարցումի պատասխանում նշում է նաեւ այդ տեղեկատվությունը տնօրինողի (այդ թվում՝ արխիվի) գտնվելու վայրը, որն ունի փնտրվող տեղեկատվությանը վերաբերող մյուս տվյալները:

Հոդված 10. Տեղեկությունների տրամադրման պայմանները

1. Պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական հիմնարկների եւ կազմակերպությունների կողմից տեղեկության կամ դրա կրկնօրինակի (պատճենը) տրամադրումը իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նախատեսված տեղեկության տրամադրման համար գանձում չի կատարվում հետեւյալ դեպքերում.

- 1) բանավոր հարցումներին պատասխանելիս.
- 2) մինչեւ 10 էջ տպագրված կամ պատճենահանված տեղեկություն տրամադրելիս.
- 3) տեղեկությունն էլեկտրոնային փոստով (ինտերնետային ցանցով) տրամադրելիս.
- 4) սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասում նշված տեղեկությունների տրամադրման մասին գրավոր հարցումներին պատասխանելիս.
- 5) սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 3-րդ կետով եւ 9-րդ հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված դեպքերում տեղեկության տրամադրման ժամկետի փոփոխման մասին տեղեկություններ տրամադրելիս.
- 6) տեղեկության տրամադրումը մերժելիս:

3. Հանրային նշանակության կազմակերպություններն ինքնուրույն են որոշում տեղեկությունների տրամադրման համար գանձվող գումարի չափը, որը չի կարող գերազանցել այդ տեղեկության տրամադրման ծախսերը:

4. Ոչ հավաստի կամ ոչ լրիվ տվյալներ պարունակող տեղեկություն տրամադրած մարմինը կամ կազմակերպությունն այդ տեղեկությունը ստացած անձի գրավոր հարցման հիման վրա պարտավոր է սույն օրենքով սահմանված կարգով անվճար տրամադրել ճշգրտված տվյալներով տեղեկություն:

Հոդված 11. Տեղեկության տրամադրումը մերժելու հիմքերը եւ կարգը

1. Տեղեկության տրամադրումը մերժվում է սույն օրենքի 8-րդ հոդվածում սահմանված դեպքերում կամ այդ տեղեկության տրամադրման համար սահմանված գումարը չվճարվելու դեպքում:

2. Տեղեկատվություն տնօրինողը կարող է չպատասխանել բանավոր հարցումին, եթե տվյալ պահին դա խոչընդոտում է տեղեկատվություն տնօրինողի հիմնական պարտականությունների կատարմանը, բացառությամբ սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքերիէ

3. Գրավոր հարցմամբ պահանջվող տեղեկության տրամադրումը մերժելու դեպքում տեղեկատվություն տնօրինողն այդ մասին 5-օրյա ժամկետում գրավոր հայտնում է դիմողին՝ նշելով մերժման հիմքը (օրենքի համապատասխան նորմը), ինչպես նաեւ դրա բողոքարկման կարգը:

4. Տեղեկության տրամադրման մերժումը կարող է բողոքարկվել լիազորված պետական կառավարման մարմին կամ դատարան:

Հոդված 12. Տեղեկատվության ազատության ապահովման ոլորտում տեղեկատվություն տնօրինողների պարտականությունները

Տեղեկատվության ապահովման ոլորտում տեղեկատվություն տնօրինողը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով՝

- 1) ապահովել տեղեկությունների մատչելիությունը եւ հրապարակայնությունը .

- 2) իրականացնել իր տնօրինության տակ գտնվող տեղեկությունների գրանցումը, դասակարգումը եւ պահպանումը.
- 3) տեղեկություններ փնտրող անձին տրամադրել հավաստի եւ իր տնօրինության տակ գտնվող ամբողջական տեղեկություն.
- 4) սահմանել իր կողմից բանավոր եւ Ֆկամ՝ գրավոր տեղեկությունների տրամադրման կարգը.
- 5) նշանակել տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձինք

Հոդված 13. Տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու անձը

1. Տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձը կարող է լինել տեղեկատվություն տնօրինողի նշանակած պաշտոնատար անձը կամ տեղեկատվություն տնօրինողի ղեկավարը:
2. Տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝
 - 1) ապահովում է տեղեկատվության ազատության ապահովման ոլորտում տեղեկատվություն տնօրինողի պարտականությունների իրականացումը:
 - 2) տեղեկություն փնտրողին մատչելի ձևով բացատրում է տեղեկության տրամադրման կարգը, պայմանները եւ ձեւերը:
 - 3) մշակում է ստացված հարցումների վիճակագրական եւ ամփոփ տվյալները:

Հոդված 14. Պատասխանատվությունը տեղեկատվության ազատության խախտման համար

1. Բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի, տեղեկություն տրամադրելուց հրաժարվելու կամ ոչ հավաստի տեղեկություն տրամադրելու, ինչպես նաեւ սույն օրենքով սահմանված կարգի այլ խախտումներն առաջացնում են օրենքով սահմանված պատասխանատվություն:
2. Սույն օրենքի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքերում տեղեկության հրապարակումը չի կարող առաջացնել վարչական կամ քրեական պատասխանատվություն:

Հոդված 15. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքը ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող 10-րդ օրվանից:
2. Սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ մասերն ուժի մեջ են մտնում 2004 թվականի հունվարի 1-ից: